

**A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.**

Indult BÉTSBŐL Pénteken 24. Februariusban 1792.

Belső elegyes Tudósítatok.

Meg-igértük vala, hogy az Erdélyi Nagy Fejedelemségbéli 3 Nemzetből álló Nemes Státusok Députátziója Fejének a' Haza valóságos édes Attya és Fejedelme, a' F. Királyné, és a' több fő Hertzegek előtt mondott beszédjeit, 's amazoknak feleletjeiket fognók Érd. Olvasóinkal közölni; de minthogy ezek az általunk minden órán egészszén ki-adandó Ország Deáriumában szóról szóra-is tökéletesen ki-adatnak, itt-is, és kétszer ki-adni szükségtelennek itéltük. — Ezen Országos *Depu-
tátzió* az Ország közönséges hasznát, az Ország Feje és Attya előtt, az Erdélyi F. Udv. Kantzelláriával öfzve vetett vállakkal hathatosan munkálódja. — Már most hílzem, hogy el-vezett a' *Kurir*

Deresse, mellyel fogadott vólt abban, hogy a' F. Kormányzék nem fogna Kolosvárt maradni; és a' múlt Hétfőtől fogva más Paripáról gondolkozik a' Kurir. Soha kedvesebb veszteségem ennél nem vólt életemben. — Valamint az Örmény, ugy az Oláh Nemzetnek is Küldöttei vagynak Bétsben, és így nints olly Nemzet, vagy Vallás (az egy setét Nemzeten kívül) egész Erdélyben, kiknek Küldöttei ne vólnának itten. — Az Erdélyi Nemes Státusok 10-ezer aranyokat ajánlottanak Kegyelmes Fejedelmeknek, az ő határ nélkül hiv és háládatos sziveknek ki-nyilatkoztatása jeléül.

Gróf *Szétsényi* Ferentz Ur ő Exja Kedves Hitelessével és Gr. *Festetits* Mária Kis-alszonnnyal edgyütt Jan. 25. és 28-dikán megint a' Nápolyi Felség' asztalához méltóztattanak vala. Febr. 20-dikán szándékozik a' Gróf ott hagyni *Nápolyt*. — A' Magyarok Nápolyi emlékeztető pénzéről igen szép Olofz Versek jöttek-ki itten. — Az a' közönséges hir, hogy ezen Hazánk Küldöttje Gróf *Szétsényi* Ur ő Exja a' Sz. *Januarius* Rendje tzi-merével ajándékoztatott vólna-meg; melly az első Nápolyi Rend.

Az itt lévő Török Követről 10 árkust irhatnánk; de még elég időnk lévén rá, tsak azt jegyezzük-meg rólla (hátrább-is lesz valami) hogy a' jövő Vasárnap 11 és 12 óra között lesz a' F. Ts. Királyi Udvarnál lévő *Audentzia* egész Udvari Gálával. — *Audentzia* után a' nagy *Rédu* Palotában fog ebédelni, és estvére Kamarás Bál adatik érette az Udvarnál. — Hétfőn a' Tsászárnénál lesz *Audentziája*, és megint itt ebédelvén ujra Kamarás Bál tartatik érette az Udvarnál. — A' *Szent István* Temploma előtt álló Házak, mellyek ott az uttát igen keskenyé tették, minden órán el-hányvatnak.

Feldmarsal Lájdinánt Gróf *Khevenhüller* meghólt, és F. M. Lájdinánt *Mitrovsky* Ur-is halálos ágyban fekszik. — Azt beszélik, hogy a' *Horváth*

váth Katonáság közzül - is 6000 fegyveresek vagy-
nak mozduló parantsolattal.

Úgy értjük , hogy a' F. Palatinus szolgálatjá-
ban lévő Gárda *Komandó* el-fogna töröltetni, és e'
helyet a' Nemes ifjakkól egy Palatinális Sereg fog-
na állittatni.

Hogy a' *Velentzei Politzia*, a' F. II-dik *Leo-
poldtól* fel-állittatott mostani Bétsi Politziánál nem
elébb való, sok történetekre nézve, elegendő pél-
dáink vagynak. — A' sok jövő menő nézői kö-
zött a' Török Követnek el-veszsz a' napokban egy
drága kövekkel ki-rakott kése; panaszolja az ott
lévő *Politzáj* Tisztnek a' dolgot, és 6 óra alatt
vizsza vivék a' Kést a' Követnek, ki tsak el-bá-
mula rajta, mitsoda boszorkányság ez.

A' Kabinét Kantzelláriájában lévő ifjú Hertzeg
Lichtenstein Károlynak azt adta ő Felsége paran-
tsolatba, hogy minden nap meg vizsgálja, ha val-
lyon a' Török Követnek nintsen-é valami fogyat-
kozása. — 40 Billétet adnak mindenkor a' Kö-
vettség tagjainak számokra a' Redutba — Udvari
játék néző helyre.

Azt mondják, hogy Hertz. *Lichtenstein* János rövid
idő múlva lakadalmat fog tartani *Firstenberg* Gróf
Kisasszonnyal. De nevezetesebb az, hogy Gr. *Kin-
szki* Filepné született *Dittrichstein* Asszonynak Gróf
Kinszkitől lejendő tökéletes el-válása, a' Romai sz.
Szék előtt igen nagy szorgalmatozással folytatta-
tik, melly - is ha szerentsésen meg-eshetik, ezen
Grófné azonnal Hertzeg *Schvartzenbergel* fogja első
élete párját fel-tserélni.

A' fel-felé útozó Sergek közzül a' Tsászár ne-
vét viselő könnyű Lovas Regiment ezen napokban
keresztül fog Bétsen menni, és már egy része bé-is
szállott a' *Landstrasz* nevű külső Városba.

Elegyes jegyzések.

Némelly Bétsi Levelek azt erősítik, hogy egy bizonyos ujj Hadi Rendelés szzerint, ennek utánna a' F. Ts. Királyi egész Tábornál lévő Katonaság; mind a' külső, mind a' belső Nemzetbéliek, bizonyos esztendeig *Kapitulátzióval* fognának szolgálni — és nem örökösön mint eddig. — A' Tiszteknek pedig fényes *Stiefelek* helyett más, és hátulról tsattaló fogna rendeltetni. — Az Auszriai Státus Kanztelláriusza Hertzeg *Kaunitz*nak ezen hónapnak 2-dikán vala születése napja, a' midőn életének 83-dik esztendejébe juta. A' F. Tsászár és Tsászárné magok is jelen valának ő Hertzegségénél ezen napnak tiszteletére. — — Ha tsetépatéra kerülne a' Frantzokkal a' dolog — már láttuk, hogy H. *Hohenlohé* a' mi Táborunk' Vezére — a' Pruszszus részéről is az ott szolgáló Hertzeg *Hohenlohé*, a' *Breszlai* Komendáns vagyon e' végre ki-nevezve. — — Azt irják a' Bánátból *Oravitzról* 10 - dik Februar. „Tegnap nállunk egy valóságos tavaszi nap vala; estve-felére kelve pedig egy olyan irtózatos menydörgés kezdődék, és az után első; mellyen mi minnyájan bámulunk vala. Közép éttzaka egy kis földindulált tapasztaltunk, de minden kár nélkül — melly még ezen a' környéken köztünk soha sem hallatott. — — *Pest* Vármegyének 4-dik V. Notáriusává, a' Prothocolumnak Magyarból Deákra való fordittására nézve, *Székely* János Ur tétetett. — A' *Párisi* Jákobiták Klubja azzal mér ditsekedni, hogy nekik Frantzia Országon kívül is sok Klubjok vólna, kikkel szüntelen való levelezésben vagnak. Ezt irják a' *Koloniai* Levelekben. — — A' Frantzia *ürzavarnak* és ujj *Constitutzionak* sok ugyan az ellensége; de leg-nagyobb Spanyol Ország; ki kész minden erejét bé-fogni, tsak hogy a' régi Frantzia Törvény és szokás helyre állhalsion. *Kataloniában* 10 Lovas Regement fekszik, melly még eddig hallatlan vólt, és a' Tavaszra még több nép fog ide öfzve-gyülni. — Azt irják Jan. 20-dikán

Páris.

Párisból, hogy az ugy nevezett Allier vize mellyéki Püspöknek Vikáriúsa fő Tiszt. *Guillot* Ur egy *Düsour* nevü igen szép Apátzával azon hónapnak 14-dikén el-szökött. — — Konstantzinápolyban a' Pestis egészen meg-szünt. — A' Muzka és a' Porta között kötött békeségnek egyező Levele még a' jövő Hónapban tseréltetik által; azért halgatunk ezzel addig, hogy valóságot irhassunk. — Hogy a' Romai és Nápolyi Udvarok között az egyesség némü-némü-képpen helyre állott légyen, innen tudjuk, hogy a' Nápolyi Királytól valósztatott uj Püspökök a' meg-visgáltatás és fel-szenteltetés végett Romába mentenek. — A' Svéd Követ oda hagyta Párist: az Orosz Követ-is induló félben vagyon haza-felé. — *Rochelle* Városában a' múlt hónapnak vége felé vagy 3 százig való békételen Papok öszve gyülvén, egy *Contra-revolutzios* Komplotot formáltak. Annyira vitték vala már a' dolgot, hogy az itt őrizeten lévő Regiment-is velek egyet értett, és a' Nemzeti Gárdák méltatlanságokkal illettettek. A' dolognak vége a' leve, hogy ha ezen Regiment Generálistól együtt tsak hamar a' Várost oda nem hagyta volna, már a' Nemzeti Gárdák és Polgárok a' magok Előljáróikkal edgyütt, a' Kaszármának meg-vivásához kezdettenek volna. Ezen tselekedete által olyan gyűlölségesette magát a' nevezett Regiment, hogy a' körül lévő helységek közzül szállásra edgyik-is bé nem akarja fogadni. Utollyára egy *Rhe* nevü szigetetskére rendeltetett szállásra, de meg-értvén a' szigetbéliek előre a' dolgot, ágyukat szegeztenek a' Regiment ellen, és bé-nem botsátották.

A' Párisi Nemzeti-gyűlésbe bé-megyén nem régiben egy *Quakker*, és minthogy ezek az emberek lenki előtt Kalapjokat le nem veszik, még a' magok Fejedelmek előtt sem — tehát ez-is fel-tett Kalappal állott-bé a' Gyűlésbe. Egy valaki le-kapja fejeröl a' Kalapot, és lárma esik, hogy ezen vétkéért vezetnék-ki a' Gyűlésből. Nem! felele a' Prézés: Ha ő egy Polgár és jó Hazafi, tartson annyi

annyi Kalapot a' fején, valamennyit a' maga id-
vességére szükségesnek itél; 's így marada kalap
fel-téve a' Gyülésben.

A' mi Kedves és Kegyelmes fő Hertzegünk *Fer-
renz* 21-dikben az Udv. Játék-néző helyben jelenék
meg nyavallyája [után] leg-előbbször, kit a' jelen
való sokaság kéz-tapsolással köszönte — egész Béts-
nek szívéen fekszik vala ezen Kedves fő Hertzegnek
nyavallyája. — Fő Hertzeg *Antal* 20-dikban a'
Nápolyi Követ Báljában leg-előbb jelent-meg a'
vólt Gr. *Károlyi* Serge forma - ruhájában. — A' múlt
Szeredán dél-utánni 4 órakor vala a' Török Követ
H. Kaunitznál Audentzián, hasonló pompával, mint
H. Kollorédonál. Kinél ezek a' Ts. Kir. Kamarás
Urak jelentenek vala-meg a' Követtel együtt: Gr.
Elsz, Gr. *Eszterházy* Josef, Gr. *Kálnoky* Lajos,
Báró *Riezenfels*, Gr. *Veteráni*, Gr. *Fulkenhan*, Gr.
Stahremberg, Gr. *Althan*.

Antverpiában szinte veszedelmesek a' környül-
állások. Azt erősítik a' Brüsszeli Levelek, hogy
parantsolatt yok vagyon a' nevezett Városban őri-
zeten lévő Tsász. és Kir. Sergeknek, hogy ha nap-
pal együtt tojongó és öszve futó embereket látnak,
réájok löjjenek, éttzaka pedig ha valakit lámpás
nélkült látnak-meg, tüzet adjanak néki.

Egerből tsak nem a' hitelt fellyül múló szomo-
rú hireket hallunk. A' Püspök Ur Exjának Kapui
és Udvara fegyveres Katonák által mondottatnak
őriztetni, a' fel-zúdúlt nép ellen. — Itt a' törté-
netek nem kitsinek; de a' mellyeket tsak akkor fo-
gunk közleni, midön az oda rendelt nyomozó *Com-
missió* a' maga kötelességit el-végzi. — Egertől
fél órányira fekszik egy *Fel-német* nevü Hellység,
hól egy bújában meg-tébojodott öreg Paraszt egy
Isten emberétől halálra korbátsoltatott — bóldog
Isten!!! Erről-is ez után bővebben.

Pest 18. Febr. — Ama régi Kánálisokról való Projectumok úgy tettik mintha Magyar Országban ismét meg-elevenednének, az Országban sok ahhoz értő emberek ezen belső Commertium nemesebb rúgójának hasznos voltát által látván. Nem régen az Ország egy Commissiot rendelt, hogy egy *Szolnoktól* fogva *Budáig* a' *Tiszát* a' Dunával egyben kötő Kánális vitelének lehetősége meg-vizsgáltnék. De még ennél meg-jegyzésre méltóbb a' két testvér *Kis Uraknak* projectuma: kik közül az egyik mint Kapitány az Intsinér Seregnél, a' másik mint Kamara Intsinérje az Országban szolgál. Ezeknek projectuma az, hogy a' Dunából Monostor tájékaról *Báts V-megyén* keresztül *Földvár* mellett a' *Tiszába* egy Kánális vitetődjék, és ehez három *Gátak* (Cataracták. *Schleußen*) épittessenek u. m. egy a' Dunánál, más a' Tiszánál, harmadik pedig a' Kánális közepén; mellyek a' viznek folyását — minthogy a' Viz-horizonnyának a' Tiszánál ugy-is mintegy 23 lábnyi esése formáltatik — szabad akarat szerint vagy tartoztatnák, vagy megbotsátanák. Mennyi haszon háromlana az Ország-ra, a' *Bándtusból* és *Báts Vármegyéből* a' Duna mellyékére, de kivált a' Sónak *Szegedről* a' viz hátán a' Dunán-túl lévő részekre való vitele által, ki-mondhatatlan. — Egy 14 mérföldet tévő Kánálisra 's ezen lévő három erőss Gátokra, előttem az egy Millióra alig tétetett költség tsekélynek tettik; mivel csak az ilyen nagy vizekhez alkalmaztatott erőss Gátok ezen summának nagy részét elnyelik — hát a' szörnyű föld munka! — De feltétszük, hogy mind a' *Libellatió*, mind az egyéb munka tökéletesen ki-vagyon előre dolgozva, annyival is inkább, mivel a' Projektisták a' magok költségeken ajánlják ennek három esztendő alatt való el-készítését, e' következő fel-tételek alatt: — A' Kamarától kérnek 5 *pro Centora* 200-ezer forintokat. Az egy Millióból még hátra lévő 800,000-ből *Actiumokat* tsinálnak úgy, hogy egy Kompániát állitván fel, ebbe 500 forintoknak le-tétele mel-

mellett akár kit bé-veznek. A' Kompániának a' Kánálisból származó minden haszon vételre Exclufivum Privilegiumot kérnek 25 esztendőkre, melyeknek le-folytával ő Felsége le-tévén a' költséget, a' Kánálist magához válthatná. — A' Kompániának leg-nagyobb haszna lenne a' Só hordásból, ugy fizetvén ő Felsége ezért ez után-is, mint eddig, mig szekeren hordatta; egyéb terheknek pedig mázsájáért minden mértföldre egy fél krajtzár lenne a' vitelnek ára, maga tartván a' Kompánia, mind a' Kánálison, mind fellyebb a' Dunán vonó lovakat. — Illyen 's több ehez hasonló elmés és hasznos gondolatok vannak a' projectummal egybe köttelve, de a' mellynek minden titkairól még eddig tanuságom nem lehetett. Nem tudhatom mi némű *Asscuratiot* nyerjenek a' Kompániában álló Individuumok pénzeknek le-tétele iránt? Vallyon a' Tifzánál és Dunánál *Solida Matériából* projectált nagy Gátak ellent vethetnek é a' viz minden tusa-kodásainak? A' földje a' Kánálisnak néhol nem hómokos é? Az esztendönként iszappal és porondal fenekét meg-telő Kánálisra elegendő, szükséges, és előre való készület rendeltetett é? A' Tifzában menő Kánális vize vallyon a' Tifza lassú vizét Földváron fellyül fel nem tolyya é, és árodásra okot nem szerez é?

Rima - Szombath 15-dik Febr. 1792. — Mirabarcondam, quod tanti ad Pergama belli, — Europæ, atque Asiæ, Causa Puella fuit!

De eb tsudállya tovább, mert ez a' Trójai hires ugyan, de nagy részint tsak mese. A' mi Kiss Honthi ártatlan Menyaszszonyunkon majd egész válóságá vált. A' Vö Legény örzötte igaz ezt a' kebelében önként szállott arany gyapját egész *Phryxusi* szorgalmatossággal, és hogy meg-mutassa: hogy ő erkölsére nézve-is meg érdemlett illyen eleven Kintset, *Argusnét* állita a' mellé, a' ki megnyitott mind a' száz szemével magától a' Vö Legénytől-is örzené mind addig aztat, meddig házá-
nál

nál párta alatt mulatna. Ritka mértékletesség egy mái Iffiúban, és a' szerelemben fenekig el-merületben! A' Sógorok ellenben, kiket a' Kiss-afszony olly furtsán a' vizre vitt vólt, nem birván magok vad indulatival, az Evangelicus Prédikátorokat *sub poena majoris degradationis*, az öfzve esküttetéstől el-tilalmazák: sőt mendergős parantsolatot küldének a' Kerület-béli V. Esperesthez-is, hogy ő Szentsege a' Pápistaságot, és házasságot ezen jegyefeknek *sub onere strictissimæ responsionis* fel adni meg ne próbálná. Amazoknak kufsolni kellett kéttség kívül illy hatalmas Oroszlányoknak ordittására, mivel az edgyik közüllök a' rend szerint való Inspector Urnak helytartója, a' másik örökös Protokolistaája. A' V. Esperest pedig Khollerája szerint, hogy emlékezetnek okáért ezen parantsolatot a' rothadástól meg-mentse, bé fűszerfámoztatá és tellyes tisztelettel oda tevé, a' hol a' Pestis se árt-halson néki. Már ez a' *Vénus* rab-szijjára fűzött két egy másért tsak meg nem haló gyönyörű fogoly, mit tsinállyon illy szorongattatások között? Kotsira ülnek szegények, Városunk felé egész bátorsággal indulnak, hogy itt sebes sziveiknek orvosságot keressenek. De meg-orrolván szándékokat Sógor Uram egy trupp fel-fegyverkezett Parasztokkal, uttyokat el állya, a' Kotsit az Ország útyán meg támodja, a' szörös Katonák Kapitánnya, az ártatlan Vő-Legény mejjének szegezteni, hogy meg ne mozduhalson, vagy hat Paraszttal a' pus-kákat; a' jajgató, a' kotsit egész Kiss-afszonyi tehetséggel meg-ragadott a' Menyafszonyt pedig ki-szakasztattya helyéből, és hangos Triumphusi pompával haza viszi. Emberi szánakozásra okosabb Testvérekre, és minden ditséretre méltó ez az M * *Kristina*! üll szegény eddig a' *Dánaë* Kalitzkájában, hová vigasztalására talám tsak egy szem arany első sem furhattya-bé magát hozzá, 's készül belölle vagy az erőltetett jövendőbéli házasságnak gyászos áldozattya, vagy ollyan egy szegély, a' kinek nevével még valaha talán a' játékos

tékos Könyvek is kerekedhetnek. Mert ha 16 esztendőre fordult korában meg-mutatta, hogy több ész lakik az ő Pártája, mint két tutzet Hypochondriacus Philosophusok köpenyege alatt, szemei jobban meg-nyilván, és erősödvén benne a' válogatott erköltsök, mit nem várhatunk odébb belőle?

Éllyen ez a' szép Kis-Afszony!

Nöjjen benne a' Meny-Afszony!

Az ő finom sok erköltse!

Rad szállyon *kende* de költse!

Külső Országi Tudósítások.

Hallatlan dolgok mennek Frantzia Országának némelly részeiben véghez. Némelly helységekből, a' meg-esküdött, másból pedig a' meg nem esküdött Papok üzettetnek - el. Sok helyekről pedig minden-féle Papoknak ki-adva vagy az útja, és az Egyházfi szolgáltattja-ki az Isten igéjét; az ilyen helyekről mind a' meg esküdött, mind pedig a' meg nem esküdt Papok tanátsosabbnak állították előbb állani. — — Közelebbről, mint már tudjuk, egy sok punktumokból álló Dekretomot irt a' Nemzeti gyűlés, mellyel azt akarta véghez vinni, hogy az Országból még tsak a' madár se mehessen-ki Pafszus nélkül. Midőn közelebbről ezen Dekretom a' meg-erősítettés végett a' Királyhoz vitetett volna — *semmi se lészen belőle* — felele a' Király a' Deputációnak, ezt adván okul: hogy a' Frantzia Constitutzió minden Frantziának meg-enge i oda menni, a' hová tettik. — Már ez 4 dik Dekretoma a' Nemzeti gyűlésnek, mellyekről a' Király ezt mondotta, hogy semmi sem lészen belőlök. —

Anglia. — Az Anglus Parlamentomi üléseknek kezdetével ki-állottak a' mint már tudjuk, *Fox* és *Pitt* egy más ellen a' síkra. Még a' leg-első nap mindjárt el-kezdették szovaiknak éles menköveit egyik a' másik ellen hajigálni. *Pitt* tehettsége szerint

rint orátorkodik a' Ministeriumnak minden maxi-
mái ellen: *Fox* pedig most is tsak az, a' mi vólt
a' közelebb el-özlott Parlamentomi ülésekben, az
az nem egyéb, hanem a' népnek vagy az *Opposi-
tionak* a' Ministerium ellen fel fegyverkezett bajaok-
ja. — *Lord Stormont* a' felső Házban azon a han-
gon kezdett a' Ministerium ellen beszélni, a' mel-
lyen *Fox* az alsó Házban, és így most a' felső Ház-
béli *Oppositio Pártjának* *Lord Stormont*, az alsó Ház-
bélinek pedig *Fox* a' feje. Mind kettőjokről bővön
fögunk ennek utánna olvasni az Anglus Levelekben.
Vagyon még az alsó Házban egy *Grey* nevezetü
Orátor-is, ki *Foxal* egyenlő hangon kezdette mind-
járt az első ülésben is beszédét.

A' Frantzia Constitutióról azt mondotta *Fox*,
hogy a' Frantziáknak valósággal Reformátiora vólt
szükségek. A' mi pedig Angliát illeti, ennek min-
den ki-gondolható Constitutziok közzül a' leg-jobb-
hoz vagyon szerentséje. Vagynak ugyan ehez is
némelly apró hibátskák hozzá ragadva: de az
egész olyan tökéletes, hogy arra egy szabadon
gondolkodni tudó ember bámulás nélkül réá nem
tekinthet.

Motskolódó szókat mondott *Fox* a' többek közt
a' Ministerek ellen azért, hogy ezek a' Királyt az
Igazgatás béli jó rendnek ditséretiről beszélni meg-
eng dték 's nem adták ez helyet néki azt a' taná-
tsot, hogy inkább a' Birminghami tavallyi támo-
dásról tett volna valami emlékezetet. — A' Ki-
rály midön jelentette vólt, hogy már ezen elzten-
dőben a' népen fekvő taxák kissebbedni fognak.
Fox erre is azt a' meg-jegyzést tette, hogy ez a'
dolog nem a' Királyt illeti, hanem a' nép kép vi-
selőit u. m. az alsó Házat, és a' Király ne fojzsa
meg ezen házat azon örómétől, mellyet ez abból
fog venni, ha a' népet ilyen örvendetes dolog
iránt, mint a' taxáknak kissebbedése, tudólithat-
ja. — Szollott továbbá *Fox* az Orosz Udvar el-
len tétetett költségekről, és mindenek felett hibás-
nak állította a' *Tippó Saib* ellen indittatott Nap-ke-
leti

leti hadat. Le-gyalázta az itt hartzoló Anglus Sergek Vezérét *Cornvallist*.

Fox után fel-állott *Pitt*, 's minden ő erősségei ellen a' maga leg-keményebb ellen-vetéseivel jött elő. — — — Itt le-akartuk írni, mi mód on vették az Anglus Parlamentomi ülések a' magok kezdeteket. Ez után csak azt fogjuk fel-jegyezni belőlök, a' mi nevezetes lészen.

Svéd Ország. — A' Svédok Királya Jan. 26-dikára öszve-gyűjtván a' Svétziai 4 Statusoknak Deputátusait egy nagy Királyhoz illő beszédet tartott hozzájuk. Le-irta előttök 21 esztendőig tartott szerentsés uralkodásának minden változásait. Mind a' négy Státusoknak érdemeit külön külön fel-vé-ven, őket érdemek szerint magasztalta. — — A' Paraszt Rendhez így szollott utoljára. — „Hogy hozzátok való háládatosságotomat meg-mutassam, nem mondhatok egyebet, hanem hogy magatokat Svédoknak lenni meg-bizonyítottátok, és hogy azoknak az embereknek maradéki vagytok; kikiről *Gustavus Vasa* ezt mondotta vólt: — *Az Isten, és a' Svéd Parasztok*

Végre kereken meg-mondotta a' Király a' Gyűlésnek, hogy az ő tzellya ezen Ország Gyűlésének öszve-gyűjtésében semmi egyéb nem vólt, hanem az Ország üress Kálsájának rendbe való szedése, melly ugyan ha üress-is, még is vagy on olyan tele, hogy annak jó rendbe való szedése egy tseppel sem fog a' föld népére nagyobb terhet hozni, mint a' milyen azon eddig feküdt. Utollyára ditsekedett-is a' Király egy kitsint, emlegetvén azon maga bátorságát, mely szerint olyan időben mérészelte a' Svéd Státusokat öszve gyűjteni, midön a' mostani e' féle nagy Gyűlésekben elő-fordulni és Revolutiokat okozni szokott nyughatatatlanságokért, ilyen Gyűlést ritka mai Fejedelem mérészlett vólna öszve hívni.

Az Orosz Tsászárné a' napokban nagy örömet okozott a' Romai sz. Széknek ezen izenete által, hogy semmit se busullyon; mert mind azon örök-ségei-

ségeinek birására, mellyeket a' Frantzia Revolutzió által el-vesztett, kevés idő múlva bizonyosan visszafogja helyheztenni.

Tudósítások.

Budán, édes Hazánknak Szabad 's Királyi kö-zép Vározsában, nevezetesen a' Várban találtatik egy fő Uttzában fekvő, és minden tekintetre érde-mes, két rend magoságú, közel 30 szobákból, és ezekhez tartozandó szükséges alkalmatosságokból álló Ház, mellyet a' tulajdon örököse vagy el-ad-ni, vagy Nemes Jozággal fel-tserélni szándékozik. Ennek kedvellői jelenthetik magokat, ugyan Budai Várban lakozó Könyváros *Veingand* János Mihály-nál, vagy személly szerint, vagy szükséges Levél által.

Tudósítás D -- böl. El-bámulánk, midőn a' 10-dik Kurirból a' Kathédrai Gyűjtemény Gyűjtögetője tudósítását olvastuk. Meg-vallyuk annyira meg-ha-totta szivünket azon tudósítás, és abban való ár-tatlan motskoltatása edgyik Tiszteletes Tudós Fő emberünknek, sőt mondhattuk Atyánknak, hogy éppen meg nem álhattuk, ha mind kéntelen-is, hogy azon tudósításra mi-is egy két sort ne írjunk, és a' mi Fő Tisztelendő Urunknak pártját ne fogjuk. Hallya meg azért a' Világ, és értse meg mi mellett buzog olly igen ez a' Gyűjtögető Ur. Ez a' pénz vagy nyereség mellett buzog, fél, hogy majd a' nyakán maradnak azok az innen-is amonnan-is erőszakkal ki-tsafart, nem tudjuk mitsoda Gyűjtemények

mények. Ugyan - is mitsoda Gyűjtemény ez, szólnunk a' már ki jött két darabokról? Ollyan, a' mellyel igen nagyon meg - tsalta a' Publicum reménységét, fel - kötvén előre a' nagy harangot réájok, holott tsak pergőt sem érdemletiek vólna. Ollyan gyűjtemény ez, a' melly tsak pénz halászásra való, igen hamar akarna ez a' Gyűjtögető Ur gazdagodni, holott erre leg - jobb út vólna a' maga sorsával való meg - elégedés, és a' maga halgatóinak szorgalmatos gyűjtögetése. Mitsoda Gyűjtemény ez? Ollyan, a' melly nem hogy ditséretére, sőt gyalázattára van sok érdemes Papjainknak. Az el - múlt éíztendőben V. vóltunk Tiszteletes Sz. S. Urnál egynéhánvan, ott fülünk hallattára igy motskolák - le két Tiszteendő P. Urak ezen Gyűjteményt: Ha illyenek igy szollának a' Tudós Reformátusoknak munkái, tsak illyenek ám el velek. Hát magok a' Református Papok - is, melly roszszúl itéllyenek erről a' Gyűjteményről, meg - tettzik abból, hogy sokaktól hallottam, a' kik egy fa kovára sem betsülték. Mi ugyan igazán mondhattuk, hogy egy pénz árú hasznát sem vehettyük, ámbár sokszor igyekeztünk, kivált mikor Innepekre ki - megyünk, és mondhattuk jó lélekkal, hogy ha az az egy nagy érdemű Tudós Atyánk nem vólna, a' ki ellen a' Gyűjtögető Ur ki - költ, jó munkát se tudnánk mondani, még gyengék lévén sokan közzüllünk arra, hogy magok tsinállyanak Prédikátziókat. Mitsoda gyűjtemény hát ez? Kathédrai Gyűjtemény? Nem illik ez a' név réája, ki fogván némelley érdemes Papoknak munkáit, a' mellyeket közikbe hibáson oda szúrt, ki merne ezek között tsak egyel - is a' Kathédrába menni? én ugyan szegény legény vagyok, de még tsak egyszer - is réa nem mertem fejemet vetni, hogy ezek között tsak egyet - is fel - vittem vólna a' Kathédrába. Mitsoda Gyűjtemény hát ez? Ollyan, a' melly a' Szent Irásnak világos értelmét - is el - tsafarja, hibáson magyarázza. Ezt a' Sz. Irásbéli helyét *Mát. 24: 40, 41, 42.* *Akkor ketten tesznek a' mezőn egyik el - ragadta -*

tik, a' másik el hagyatik 's a' t. az ítéletre magyarázza. Bár jobban forgatná ő Kegyelme a' jó Comertariusokat, jobb volna a' Gyűjtemény helyett ha ezeket olvasgatná, így osztán nem magyarázná azt az ítéletre, a' mit édes Idvezitőnk! a' Jéru-sálem vezedelméről mondott. Azt mondja a' gyűjtögető Ur: hogy nem tudta, nem esmérte azon nagy érdemű tiszteles Urnak, a' ki ellen olly szabadon fel-támatt, a' munkáit. Ez tsak ki-fogás, de bizony tsak jó a' sóttalan ételbe a' só, mert így jobb izüen meg-eszszük: ezek közzé a' sóttalan gyűjteményi Prédikátziók közzé-is tsak jó vólt, egy ollyan nagy érdemű T. Urnak 's másoknak betses munkájokat bé-tenni, (de bár tsak el nem rontva) hogy a' sóttalansága ne érezzen a' magáéinak.

Azt mondja a' gyűjtögető Ur: azért gyűjtemény, hogy minden-féle munkák légyenek benne. Jól van tsak éppen az Auctorok engedelmével, és nem hibáson. Jó a' gyűjtemény, és bár több jönne világságra, de nem ollyan, mint a' mellyet ő kegyelme ki-adott, ennek jobb lett volna örökre oda maradni.

Azt mondja a' gyűjtögető Ur: azokból a' könyvekből, a' mellyekből ez a' nagy érdemű T. Ur dolgozott, ő-is fordított. Jól van, de bár úgy fordított volna, mint ez, így nem volna semmi panasz a' gyűjteményre.

Utollyára még kérdésben meri tenni a' gyűjtögető Ur, mellyik lesz épületesebb az ő mis-másá-é (nem értvén ide azon érdemes T. Férfiakat, a' kiknek munkájokat ezen két utolsó darabokba-is erővel bé-iktattya) vagy pedig az é a' nagy érdemű Férfiúé, a' ki ellen fel-fegyverkezett? Bezeg ezeknek-is mint az elsőbbeknek nagy harangot köt előre-is a' nyakokba, holott a' jó bornak nem kellene tzégér, tudjuk mire való ez, de bizony nekünk nem kell a' jó gyűjtemény, bé-teltünk már vele, jobb lesz hát ezeket a' mostan ki-adandó két darabokat tsak a' zsákba bé-gyűjteni, mint a' Publikumot

likumot terhelni vele, mert tudjuk, hogy ezek sem lesznek jobbak az elsőbbségnél. Mi pedig csak várakozunk azon nagy érdemű T. Atyánknak érdemes és bőlt munkáira, ezek tesznek minket másokat-is bőltsekké, egy egész Bibliothékánk lesz, ha ezeket minnyájan megszerezük, és el-lehetünk a' gyűjtemény nélkül. Tsak botsásd hát kérünk nagy érdemű T. Ur mentől hamarébb bőlt munkáidat, ohajtyuk és várjuk szív szakadva, ne gondoly az efféle ki-jövő sovány gyűjteményekkel, soha előttünk az effélék érdemes munkáidnak betsit és kedvelését el-nem vesztetik, mert meg-vagyunk arról a' tapasztalásból győzöttetve, hogy ezek mind épületesebbek, mind hasznosabbak lesznek a' Győri gyűjteménynél, és e' végre adjon az Ur erőt, tehetséget Tenéked ezeknek ki-adásokra ohajtyuk és kívánnjuk minnyájan, a' kik vagyunk buzgó halgatóid, és tisztelőid a' D. C. lévő Ifjúság közönségesen, nevezetesen O. R. O. Sz.

A' Historisch - Politische Journals der K. K. Erblande nevű *Hónapos Írásnak* 3 - dik darabja Mártz. 1-ső napjára fog ki jöni, és így ezen *Journálnak* 1-ső Köttete készen lézen. Ez azért jelentetik, hogy a' kiknek tettik a' következő 3 darabokra, az az, a' 2-dik Köttetre jo előre prænumerálhalsanak. A' fél esztendei elő-fizetés 3 forint, melyeket akár a' közelebbi lévő Posta Hivatalokon lehet tenni: akár pedig magához a' Szerzőhöz bélehet küldeni.